

Hon är liten och nätt men utstrålar styrka och tuffhet. Lina Nilsson, 25, är den första kvinnliga brandmannen i Våxtorp i Halland. Hon är också den första på stationen som använder hörapparater.

Fotbollstjejen, som inte kan tänka sig ett kontorsjobb, känner att hon hamnat helt rätt. Den värsta nervositeten släppte när första utryckningen var avklarad.

TEXT: ULRIKA NILSSON FOTO: PETER KORPI

Lina Nilsson
– brandman med hörapparater

”Kontorsjobb är inget för mig”

NÄR LARMET GÅR har Lina Nilsson sex minuter på sig att ta sig till brandstationen i Våxtorp, få på sig utrustningen och sätta sig i brandbilen. Då går det inte att vara svårväckt eller långsam. Lina har hörapparaterna på varje vaken stund, men när hon sover tar hon av dem.

Sökaren är alltid med.

– Jag kopplar sökaren till min vibrerande väckarklocka så det är ingen risk att jag missar ett larm, säger Lina.

Sökaren är alltid med. Tar hon en dusch står den på handfatet, annars sitter den för det mesta i bältet.

Är det inte stressigt

att alltid vara beredd på larm?

– Nu i början tänker man på det hela tiden, men för dem som varit med länge blir det naturligt och mer rutinerat, säger hon och tillägger att sex minuter är lång tid. I huvudorten Laholm har de fyra minuter på sig och till exempel på flygplatser ska räddningstjänsten vara på plats några sekunder efter larmet.

Nu bor Lina så nära brandstationen att hon praktiskt taget skulle kunna springa dit och ändå komma i tid.

Nervös för testerna

Lina Nilsson började sin nya karriär inom brandförsvaret i höstas. Brandmansjobbet var inget hon hade funderat på tidigare. Chansen dök upp när en kollega på hennes

tidigare arbetsplats frågade om hon ville bli reserv. Han tyckte uppenbarligen att Lina hade de rätta egenskaperna; stark, vältränad, orädd – och så Våxtorpsbo förstås.

Linas hörselskada såg han inte som något problem.

– Han har känt mig i många år och vet vad jag går för. Jag tyckte det lät kul, men var nervös för att inte klara testerna.

För att bli brandman krävs god fysik och hälsa. Man ska bland annat klara det fruktade ”rullbandstestet” som innebär att man går på ett rullband med åtta graders motlut i 5,6 kilometer i timmen iklädd full larmutrustning som väger cirka 24 kilo! Att gå i sådan lutning är en pärs även utan utrustning.

Godkänd läkarundersökning och arbets-EKG är också krav.

Testerna gick vägen och första tiden som deltidsbrandman har gett mersmak.

”Damernas” dusch

Än så länge är Lina bara reserv i Våxtorp, men hon hoppas att hon snart ska ingå i den ordinarie bemanningen. Sedan hon antogs har hon utbildats och varit med på övningar var tredje vecka. Hon håller även på att ta lastbilskörkort för att kunna köra brandbilen.

– Det är ganska jobbigt. Väldigt mycket teori.

Så småningom hoppas hon komma in på den tvååriga utbildningen till heltidsbrandman i Revinge. Där är kraven på god

fysik och hälsa ännu hårdare.

– Jag ska skicka in en ansökan i alla fall. Sen får vi se, säger hon.

Några särskilda anpassningar för hörselns skull har inte behövt göras på brandstationen sedan Lina började, däremot har det ordnats med ett ”damernas” omklädningsrum och dusch. Ekiperingen drog ut på tiden, för många av de kläder som fanns tillgängliga var på tok för stora. Men nu är Lina fullt utrustad och redo att rycka ut.

I Våxtorp blir det i genomsnitt 60–80 larm om året, men nu har hon precis haft en vecka med tre utryckningar och då är det knappt att hon hinner återhämta sig mellan varven. För även om Lina hållit på med bollsporter hela sitt liv och tränar regelbundet på brandstationens gym, så är

det en helt annan sak att släcka en eldsvåda i ett hus.

– Man bara kämpar, släpar på utrustning och springer. Man tänker inte på hur hårt man arbetar förrän träningsvärken kommer efteråt. Jag har aldrig förut svettats så mycket, säger hon och verkar rätt nöjd över att få jobba hårt och ta ut sig ordentligt.

Alla känner alla

Det krävs även mental styrka för att klara att arbeta på olycksplatser. Det finns alltid en risk för att det finns vänner bland de drabbade i ett litet samhälle där alla känner alla. Lina berättar att övningarna går ut på att bli professionell i sådana situationer.

LINA NILSSON

ÅLDER: 25
FAMILJ: mamma, pappa, storasyster, 29 och lillasyster, 18.
BOR: Våxtorp.
SYSSELSÄTTNING: Deltidsbrandman, arbetssökande, vikarie inom äldreomsorgen.
INTRESSEN: Spelar fotboll i division fyra, träning, kompisar.
ÖVRIGT: Har gått två och ett halvt år på idrottsläroverutbildningen.

ÖVNING GER FÄRDIGHET. Lina håller på att ta lastbilskörkort och hoppas snart kunna ratta brandbilen själv.

Olika krav

- Deltidsanställda brandmän är den största personalgruppen inom kommunal räddningstjänst. Totalt cirka 11 000 mot 4 500 som är heltidsanställda.
- Kommunerna håller själva i anställningen av deltidbrandmännen och det är därför olika vilka fysiska krav som ställs.
- Myndigheten för samhällsskydd och beredskap, MSB, är sedan 1 januari i år den samlade myndigheten för allt arbete med skydd mot olyckor, krisberedskap och civilt försvar. Den styr kraven för heltidsbrandmän.

– Visst är det läskigt att komma till en trafikolycka. Men man är aldrig ensam och det känns bra att göra ett viktigt jobb.

Saknade västkusten

Efter gymnasiet började Lina utbilda sig till idrottslärare på högskolan i Kristianstad. Hon hoppade av efter två och ett halvt år.

– Jag kom underfund med att det inte var rätt grej för mig. Dels är hörselsituationen för svår, dels tycker jag att det är för hårt klimat i dagens skola.

I stället tog hon jobb som personlig assistent på Ekerö, nära Stockholm. Hon

hade en kompis som bodde där och Lina ville byta miljö och prova på storstadslivet.

Men längtan tillbaka till västkusten var stark och efter ett halvår var hon tillbaka i Växtorp.

– Jag är ingen storstadsmänniska, konstaterar hon.

Starka band

I väntan på att en av de få lägenheterna som finns på orten ska bli ledig, bor Lina hemma hos sina föräldrar i villan där hon växte upp. När jag uttrycker beundran för hur fint huset är och för den vackra om-

givningen – samhället ligger naturskönt uppe på Hallandsåsen – skakar hon på huvudet.

– Jag vet inte om jag tycker det. Samtidigt som jag trivs och har starka band här, så känner jag att jag vill ha något eget, kanske någon annanstans. De flesta av mina barndomskompisar har flyttat härifrån. Det är ont om jobb och lägenheter.

Kritik mot regler

Lina är en av dem som drabbats av finanskrisen. Hon hade fast anställning på ett företag som tillverkar hydraulik för lastbilar och när luften gick ur branschen, blev hon och flera andra på företaget av med jobben. Ett hårt slag för en liten ort, där arbetstillfällena är få.

Som arbetslös stötte Lina på oväntade problem. Nya regler gör att hon kan förlora rätten till full a-kassa om hon fortsätter som deltidbrandman. I dessa tider, när uppsägningar och varsel duggar tätt, är Lina Nilsson långtifrån ensam om att ha hamnat i kläm. Brandmännens riksförbund ställde nyligen krav på undantag från gällande a-kasseregler för deltidbrandmännen för att kunna upprätthålla brandsäkerheten ute i landet.

– Jag för min del väljer brandkåren före a-kassan. Min ekonomi är inte så utsatt i och med att jag bor hemma. Men det är fel att reglerna skapar risk för sämre säkerhet, säger hon.

Hon är inte orolig för att inte få jobb. Kniper det kan hon alltid hoppa in som vikarie inom äldreomsorgen. Det har hon gjort förr. Hon har redan ordnat sommarjobb på ett äldreboende i Laholm.

Lina Nilsson är gravt hörselskadad sedan barndomen. Det är oklart hur skadan uppstått – ingen annan i familjen hör dåligt. Hörselkurvan dalar brant i diskanten och hon har haft hörapparater under hela sin uppväxt. Nu har hon ett par pyttesmå

”Jag har aldrig förut svettats så mycket”

apparater som sitter inne i hörselgångarna och som varken har volymkontroll eller telespole. Inte optimala egentligen, det medger hon.

– Det är mitt krav att de inte ska synas. Jag har haft bakom-örat-apparater i många år förut och jag vet att de har många fördelar. De här små är ömtåligare, känsligare för fukt och de går inte att tvätta. Men jag vill ha det så här nu, säger hon bestämt.

Hon fick nya apparater bara för ett par månader sedan och hon gör en grimas när jag frågar hur de är.

– En massa ljud att vänja sig vid, sammanfattar hon.

Uppmärksam gäst

Hon hör mörka toner bäst, så det kanske är en fördel att hon är på en mansdominerad arbetsplats. Männens basröster hör hon ju.

Men ändå, en brandman vistas i bullriga miljöer och använder hjälm, andningskydd och kommunikationsradio. Det är farofyllda situationer, där det inte finns utrymme för att kommunikationen inte fungerar. Hur går det egentligen för Lina ute på fältet?

– Det går bra. Ofta står man väldigt tätt när man jobbar och man känner varandras rörelser. Att peka och gestikulera är nödvändigt. Det är ofta så mycket buller och sorl att de normalt hörande inte heller kan kommunicera. Jag tror inte att det är större risk för att jag missar mer än någon annan.

Trots att det bara är ett halvår sedan hon blev brandman är hon redan yrkesskadad.

– Ja, man lägger märke till om det finns brandvarnare och brandsläckare när man är hemma hos folk, säger hon och med ett skratt. ●

Starka ben. En brandman måste hålla sig i form. Lina har en 15 kilos järntyngd på ryggen när hon går på bandet.